

Julia Krakowska, Wydział Ekonomiczny, Uniwersytet Gdański

WPLYW PROGRAMU ERASMUS+ NA ŻYCIE STUDENTÓW OCZAMI UCZESTNIKÓW: BADANIE ANKIETOWE I STUDIA PRZYPADKÓW

Abstrakt

Artykuł analizuje wpływ programu Erasmus+ na życie studentów z różnych krajów, zarówno pod względem rozwoju osobistego, jak i zawodowego. Na podstawie przeprowadzonego badania ankietowego oraz studiów przypadków ukazano, jakie motywacje kierują studentami decydującymi się na udział w wymianie, jakie kompetencje rozwijają oraz z jakimi wyzwaniami się mierzą. Studium przypadku Petara Pitalo i Julii Korulczyk dodatkowo pokazuje, jak udział w programie może wpłynąć na decyzje życiowe i inspirować do tworzenia własnych inicjatyw.

Słowa kluczowe: Erasmus+, mobilność studencka, adaptacja kulturowa, doświadczenie międzynarodowe

WPROWADZENIE

Program Erasmus+ jest jedną z najważniejszych inicjatyw Unii Europejskiej, której celem jest wspieranie mobilności akademickiej oraz rozwój edukacji w Europie i poza nią. Zainicjowany w 1987 roku jako program wymiany studenckiej w ciągu kilku dekad przekształcił się w kompleksową platformę umożliwiającą międzynarodowe doświadczenia edukacyjne nie tylko studentom, ale także nauczycielom, pracownikom naukowym i młodzieży¹. Obecnie program obejmuje szeroki wachlarz działań, od studiów i praktyk zagranicznych po współpracę międzynarodową uczelni oraz wspieranie innowacji w edukacji. Jednym z kluczowych celów Erasmusa jest wzmacnianie współpracy międzynarodowej oraz rozwijanie kompetencji niezbędnych do funkcjonowania w globalnym społeczeństwie. Komisja Europejska podkreśla, że program sprzyja budowaniu świadomości europejskiej i rozwijaniu postaw otwartości oraz tolerancji wśród młodych ludzi². Dzięki międzynarodowym wymianom studenci mają możliwość zdobywania wiedzy w różnorodnych systemach edukacyjnych, a także rozwijania umiejętności językowych i interpersonalnych. W dłuższej perspektywie mobilność akademicka przyczynia się do wzrostu konkurencyjności absolwentów na rynku pracy oraz zwiększa ich zdolność do adaptacji w różnych środowiskach kulturowych i zawodowych. Od momentu powstania programu, w Erasmusie wzięło udział ponad 16 milionów osób, co czyni go jednym

¹ *Historia, finansowanie i przyszłość programu Erasmus+*, <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/about-erasmus/history-funding-and-future?etrans=pl> (dostęp: 17.03.2025).

² *Cele i główne założenia programu Erasmus+*, <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/pl/programme-guide/part-a/priorities-of-the-erasmus-programme/objectives-features> (dostęp: 17.03.2025).

z największych programów mobilności edukacyjnej na świecie³. Raporty Komisji Europejskiej wykazują, że absolwenci Erasmusa rzadziej borykają się z długoterminowym bezrobociem, a wielu z nich zdobywa przewagę konkurencyjną na rynku pracy. Co więcej, badania wskazują, że jeden na trzech studentów, który odbył praktyki w ramach Erasmusa, otrzymuje ofertę zatrudnienia od zagranicznego pracodawcy jeszcze przed ukończeniem studiów⁴.

Głównym celem niniejszego artykułu jest analiza wpływu programu Erasmus na życie studentów. W szczególności koncentruje się na zmianach, jakie zachodzą w uczestnikach pod względem ich umiejętności, perspektyw zawodowych oraz planów na przyszłość. Erasmus to nie tylko czas spędzony na zagranicznej uczelni – to także zbiór doświadczeń, które mogą mieć długofalowy wpływ na życie młodych ludzi. Artykuł ten bazuje na badaniu ankietowym. Szczegółowe cele badania zostały zdefiniowane w następujący sposób:

- analiza motywacji studentów do udziału w programie Erasmus;
- ocena procesu adaptacji studentów do nowego środowiska akademickiego i kulturowego;
- identyfikacja najważniejszych kompetencji rozwiniętych podczas wymiany Erasmus;
- zbadanie wyzwań i trudności napotkanych przez studentów podczas mobilności;
- zbadanie obszarów niewykorzystanych możliwości wskazanych przez uczestników po zakończeniu wymiany.

Badanie przeprowadzono metodą ankiety internetowej – CAWI – skierowanej do studentów. W celu zebrania danych zastosowano próbę nielosową.

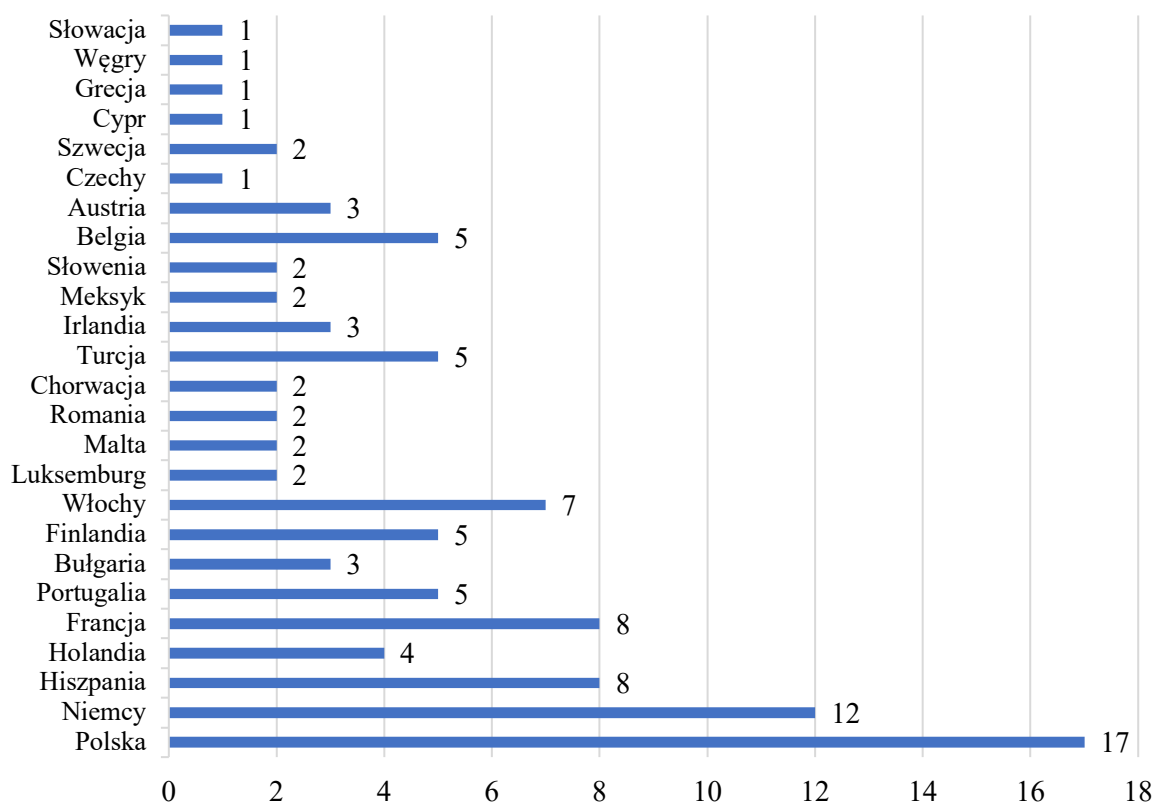
Charakterystyka próby badawczej:

- liczba respondentów: $n = 104$;
- okres realizacji badania: 14-24. 03. 2025 r.;
- jednostka badana: studenci, zarówno z Polski, jak i spoza jej granic, którzy wzięli udział w programie Erasmus.

Oprócz analizy danych ilościowych, w pracy uwzględniono również studia przypadków, które mają na celu pokazanie realnych historii studentów i tego, jak program wpłynął na ich dalsze życie.

³ *Nearly €5 billion under Erasmus+ to support learning abroad and cooperation in education, training, youth and sport in 2025*, https://luxembourg.representation.ec.europa.eu/actualites-et-evenements/actualites/nearly-eu5-billion-under-erasmus-support-learning-abroad-and-cooperation-education-training-youth-2024-11-19_en (dostęp: 17.03.2025).

⁴ U. Brandenburg, S. Berghoff, O. Taboadela, *The Erasmus impact study: effects of mobility on the skills and employability of students and the internationalisation of higher education institutions*, Publications Office, 2014 <https://data.europa.eu/doi/10.2766/75468> (dostęp: 17.03.2025).

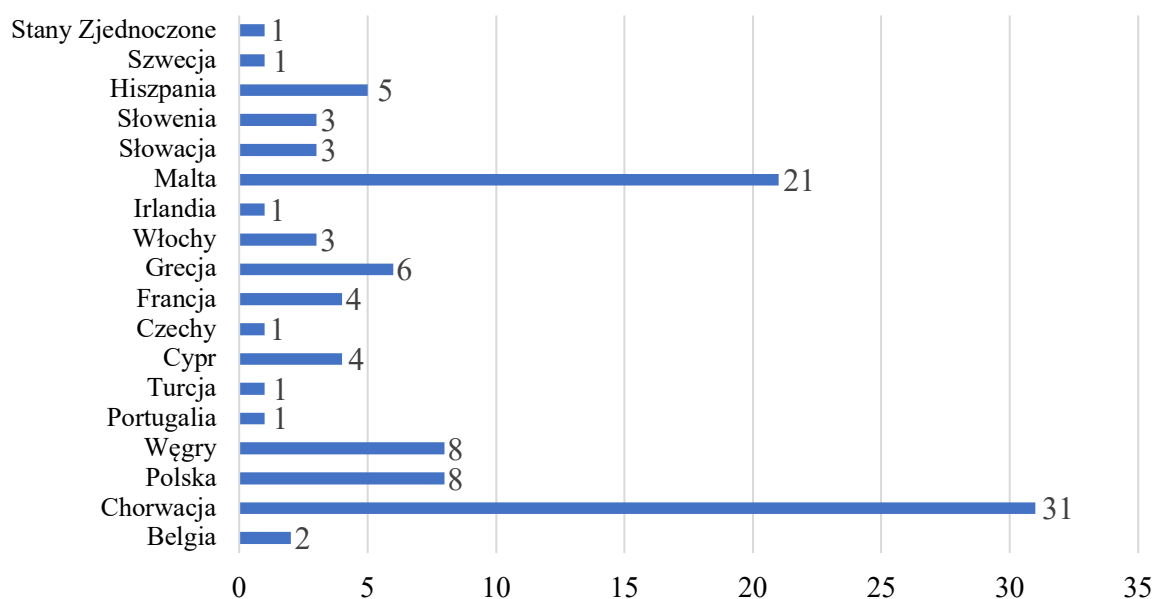

Rysunek 1. Podział respondentów ze względu na państwo uczelni macierzystej

Źródło: Opracowano na podstawie badania empirycznego.

W celu zebrania danych badawczych autorka niniejszego opracowania skontaktowała się bezpośrednio z uczestnikami programów wymiany, udostępniając ankietę w grupach na WhatsAppie, które zrzeszają wyłącznie osoby biorące udział w programie Erasmus. Dodatkowo o wsparcie w dystrybucji ankiety poproszone zostały lokalne oddziały organizacji Erasmus Student Network (ESN), które opiekują się studentami zagranicznymi w Splicie (Chorwacja), Trójmieście (Polska), Lizbonie (Portugalia) oraz na Malcie.

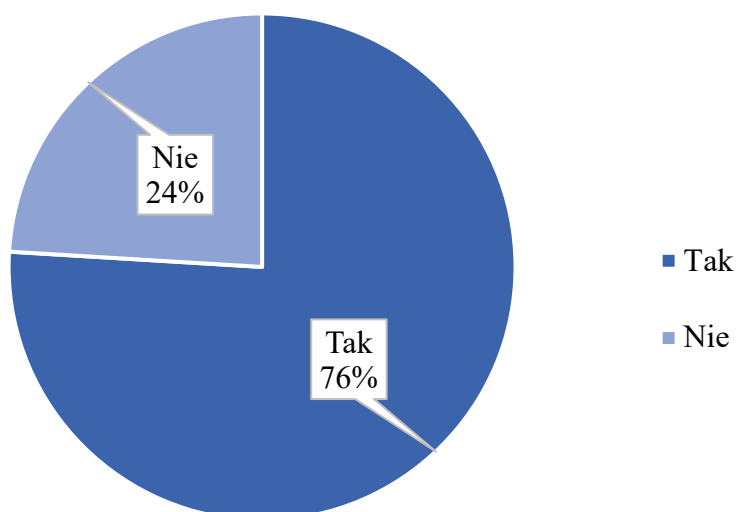
Należy podkreślić, że dobór próby miał charakter nielosowy, co wiąże się z pewnymi ograniczeniami badania. Wyniki nie mogą być uogólnione na całą populację uczestników programu Erasmus, ponieważ respondenci zostali zrekrutowani poprzez kanały dostępne dla autorki i mogli różnić się od ogółu studentów mobilnych pod względem różnych cech.

Rysunek 2. Podział respondentów ze względu na państwo uczelni goszczącej

Źródło: Opracowano na podstawie badania empirycznego.

W badaniu udział wzięli studenci pochodzący z wielu różnych krajów, co świadczy o dużym zasięgu międzynarodowym próby. Największą grupę stanowili respondenci z Polski, Niemiec, Hiszpanii, Francji i Włoch, ale pojawiły się także odpowiedzi od studentów m.in. z Austrii, Holandii, Bułgarii, Chorwacji, Malty, Rumunii, a nawet Meksyku (rys. 1). Jeśli chodzi o kraje goszczące, wśród najczęściej wybieranych destynacji znalazły się Chorwacja i Malta, a także Polska, Węgry, Hiszpania, Grecja i Francja (rys. 2). Tak szerokie zróżnicowanie zarówno krajów pochodzenia uczestników, jak i miejsc realizacji wymiany Erasmus, pozwala na spojrzenie na program z wielu perspektyw i stanowi podstawę do wiarygodnej oraz wielowymiarowej interpretacji dalszych wyników badania.

Rysunek 3. Pierwsze doświadczenie wymiany międzynarodowej wśród respondentów

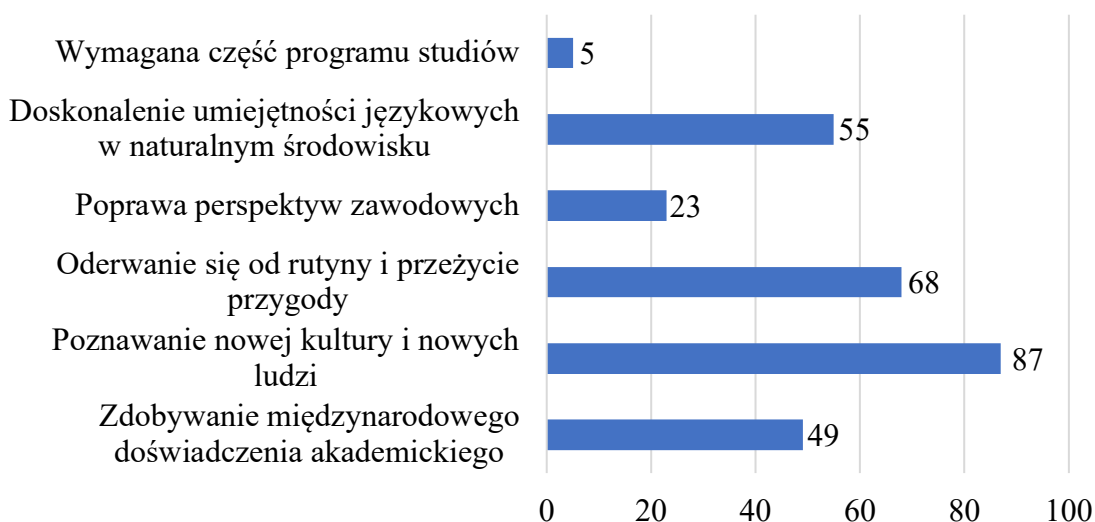
Źródło: Opracowano na podstawie badania empirycznego.

Przy zbieraniu danych do charakterystyki próby badawczej, respondentów zapytano o to, czy udział w Erasmus był ich pierwszym doświadczeniem związanym z międzynarodową wymianą akademicką. Uzyskane odpowiedzi pokazują, że dla zdecydowanej większości badanych (76%) program Erasmus stanowił pierwszą styczność z tego rodzaju mobilnością. Wynik ten ilustruje, jak duże znaczenie i rozpoznawalność ma ten program wśród studentów, często stając się dla nich pierwszym krokiem w kierunku zdobywania międzynarodowego doświadczenia edukacyjnego i zawodowego.

1. Interpretacja wyników badania empirycznego

Badanie rozpoczęło od pytania do respondentów o najważniejsze powody, dla których zdecydowali się wziąć udział w programie Erasmus (z możliwością udzielenia kilku odpowiedzi). Wyniki jednoznacznie pokazują, że program ten postrzegany jest przede wszystkim jako szansa na zdobywanie nowych doświadczeń kulturowych i budowanie relacji międzynarodowych. Stanowi to potwierdzenie, że program wymiany pełni nie tylko funkcję edukacyjną, ale również społeczną. Równie istotna była chęć oderwania się od rutyny i poszukiwanie przygody. Pokazuje to, że dla wielu studentów Erasmus jest nie tylko inwestycją w rozwój, ale także okazją do osobistego przełamania barier i poszerzania horyzontów. Duża liczba odpowiedzi wskazujących na doskonalenie umiejętności językowych potwierdza, że mobilność jest postrzegana jako skuteczny sposób nauki poprzez praktykę. Co ciekawe, motywacje zawodowe, takie jak poprawa perspektyw na rynku pracy, znalazły się na

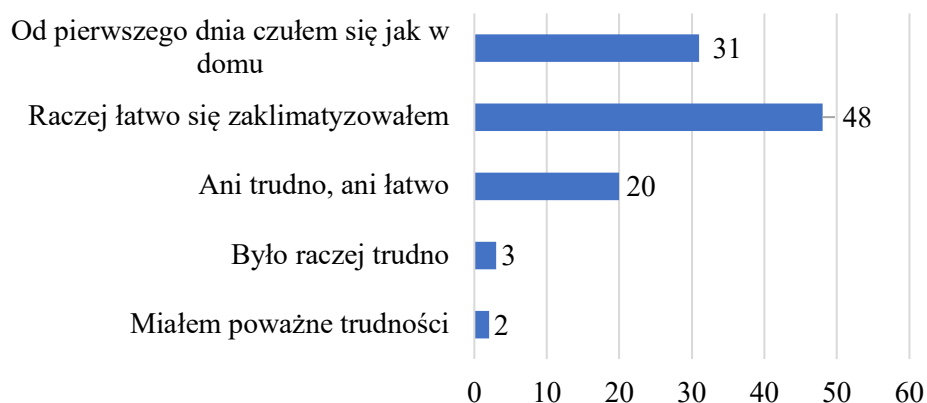
dalszym planie. Może to wskazywać na to, że w oczach studentów Erasmus jest przede wszystkim narzędziem rozwoju osobistego i kulturowego, a dopiero w drugiej kolejności elementem budowania kariery zawodowej. Sporadyczne wskazywanie obowiązku uczestnictwa jako wymaganej części programu studiów pokazuje natomiast, że decyzja o udziale w wymianie jest w zdecydowanej większości wyborem studentów, opartym na ich własnych potrzebach.

Rysunek 4. Motywacje uczestników do udziału w programie Erasmus (odpowiedzi wielokrotnego wyboru)

Źródło: Opracowano na podstawie badania empirycznego.

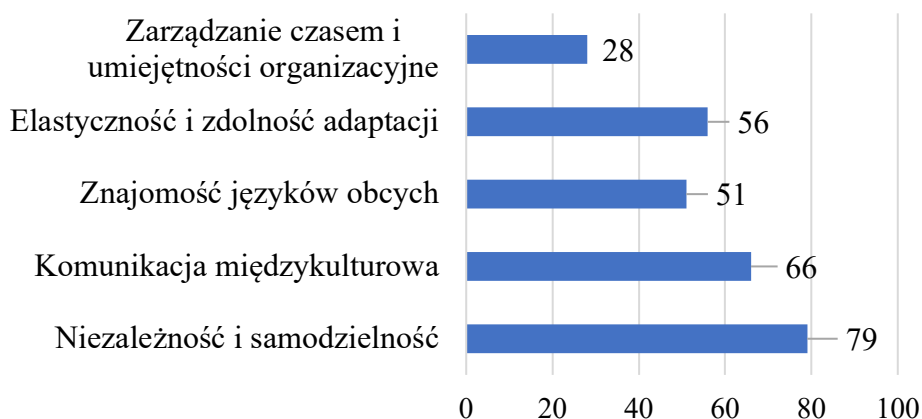
Następnie respondenci zostali poproszeni o ocenę stopnia trudności adaptacji do życia w kraju goszczącym, korzystając ze skali Likerta. Wyniki pokazują, że większość studentów oceniła proces aklimatyzacji jako stosunkowo łatwy. Najczęściej wybieraną odpowiedzią było stwierdzenie „raczej łatwo się zaklimatyzowałem”, a znaczna część badanych przyznała, że od pierwszego dnia „czuła się jak w domu”. Niewielka grupa respondentów wskazała neutralne stanowisko, sugerując, że adaptacja nie była ani trudna, ani łatwa. Bardzo mały odsetek badanych doświadczył trudności, a poważne problemy adaptacyjne były sporadyczne. Uzyskane wyniki potwierdzają, że dla większości studentów udział w programie Erasmus wiązał się z pozytywnymi doświadczeniami związanymi z odnalezieniem się w nowym środowisku, co może świadczyć o ich otwartości, elastyczności oraz wsparciu oferowanym przez uczelnie goszczące.

Rysunek 5. Ocena stopnia adaptacji studentów do życia w kraju goszczącym

Źródło: Opracowano na podstawie badania empirycznego.

W dalszej części badania respondentów poproszono o wskazanie maksymalnie trzech umiejętności, które rozwinęli podczas swojego udziału w wymianie Erasmus. Wyniki pokazują, że najczęściej wskazywaną kompetencją była niezależność i samodzielność. Tuż za nią znalazły się umiejętności związane z komunikacją międzykulturową oraz elastyczność i zdolność adaptacji. Studenci często podkreślali również znaczący rozwój w zakresie znajomości języków obcych. Mniej osób wskazało natomiast na rozwój umiejętności organizacyjnych i zarządzania czasem, choć ten aspekt również pojawił się w odpowiedziach. Udział w mobilności międzynarodowej sprzyja przede wszystkim kształtowaniu kompetencji miękkich i umiejętności funkcjonowania w różnorodnym kulturowo środowisku.

Rysunek 6. Umiejętności rozwinięte przez studentów podczas udziału w programie Erasmus (odpowiedzi wielokrotnego wyboru)

Źródło: Opracowano na podstawie badania empirycznego.

Respondenci zostali poproszeni o wymienienie największych wyzwań, z którymi musieli się zmierzyć podczas swojej wymiany. Odpowiedzi ankietowanych zostały przedstawione w formie chmury wyrazów (jest to specyficzny sposób prezentowania danych tekstowych; im dane słowo częściej pojawia się w odpowiedziach, tym jest większe na wizualizacji).

Najczęściej wymienianymi trudnościami były problemy finansowe, różnice kulturowe, bariery językowe oraz trudności związane z nauką i wymaganiami akademickimi. Studenci wskazywali także na emocjonalne wyzwania, takie jak: samotność, tęsknota za domem oraz dystans od rodziny. Na szczególną uwagę zasługuje pojawiające się wielokrotnie hasło FOMO (Fear of Missing Out), które odzwierciedla obawę przed utratą ważnych wydarzeń lub relacji w kraju ojczystym, podczas pobytu za granicą. To pokazuje, że wyjazd często wiąże się z poczuciem wykluczenia z życia toczącego się „w domu”. Wśród innych wyzwań pojawiły się również formalności administracyjne, trudności w znalezieniu zakwaterowania, problemy z komunikacją z właścicielami mieszkań, a także konieczność odnalezienia się w nowym systemie edukacji. Warto również zauważyć, że część respondentów odpowiedziała „None”, co wskazuje na brak odczuwalnych trudności w trakcie wymiany. Odpowiedzi pokazują, że wyjazd na program Erasmus wiąże się nie tylko z rozwojem, ale także z koniecznością mierzenia się z różnorodnymi wyzwaniami – zarówno praktycznymi, jak i emocjonalnymi.

Rysunek 7. Największe wyzwania wskazywane przez uczestników podczas wymiany Erasmus

Źródło: Opracowano na podstawie badania empirycznego.

Następnie respondentów poproszono o wskazanie rzeczy, których najbardziej żałują po zakończeniu swojego udziału w programie Erasmus (możliwe było zaznaczenie więcej niż jednej odpowiedzi). Najczęściej studenci wskazywali, że nie nawiązali większej liczby międzynarodowych znajomości oraz nie podróżowali tak dużo, jak mogli. To pokazuje, że mimo licznych możliwości, uczestnicy często czuli niedosyt w tych obszarach. Dość często pojawiała się również odpowiedź dotycząca żalu związanego z niepozostaniem na wymianie dłużej, co może wskazywać, że czas spędzony za granicą był dla nich na tyle wartościowy, że chętnie wydłużyliby ten okres. Warto podkreślić, że duża grupa respondentów (32 osoby) zaznaczyła, że nie żałuje niczego, uznając udział w Erasmus za doskonałe doświadczenie.

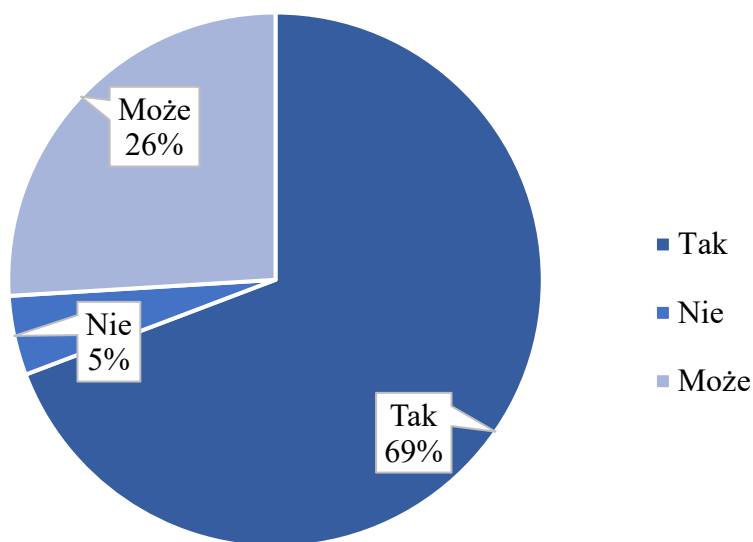

Rysunek 8. Obszary niewykorzystanych możliwości według uczestników programu Erasmus

Źródło: Opracowano na podstawie badania empirycznego.

W badaniu poruszono również kwestie dotyczące wpływu doświadczenia wymiany na dalsze życie studentów oraz jego przydatności w przyszłej karierze zawodowej. Na pytanie dotyczące wpływu udziału w programie Erasmus na przyszłe plany życiowe (rys. 9) większość respondentów (69%) odpowiedziała twierdząco. Dodatkowo 26% badanych zaznaczyło odpowiedź „może”, co świadczy o tym, że nawet jeśli nie są jeszcze tego pewni, rozważają wpływ tego doświadczenia na swoje dalsze decyzje. Tylko niewielka grupa (5%) uznała, że udział w wymianie nie miał znaczenia dla ich planów na przyszłość. Jeszcze wyraźniejszy wynik pojawił się w przypadku pytania o przydatność doświadczenia Erasmus w życiu

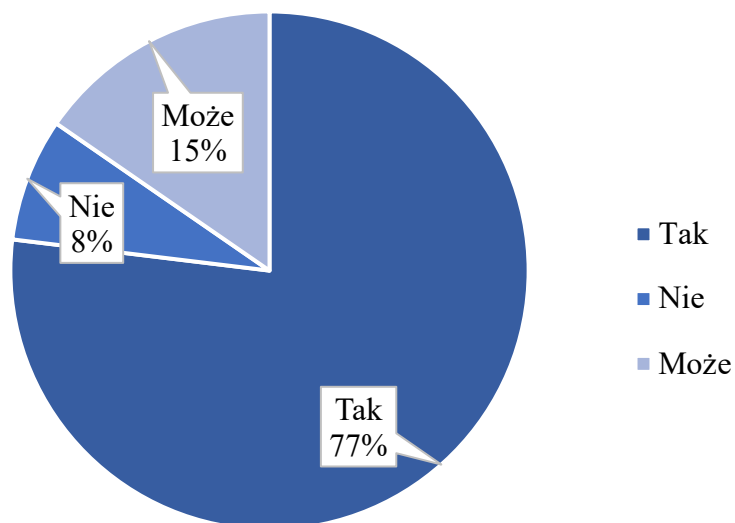
zawodowym (rys. 10). Aż 77% respondentów jest przekonanych, że zdobyte podczas wymiany umiejętności i doświadczenia okażą się pomocne w przyszłej karierze. Odpowiedź „może” wybrało 15% studentów, natomiast tylko 8% nie widzi związku pomiędzy udziałem w programie a korzyściami zawodowymi.

Rysunek 9. Wpływ udziału w programie Erasmus na przyszłe plany życiowe uczestników

Źródło: Opracowano na podstawie badania empirycznego.

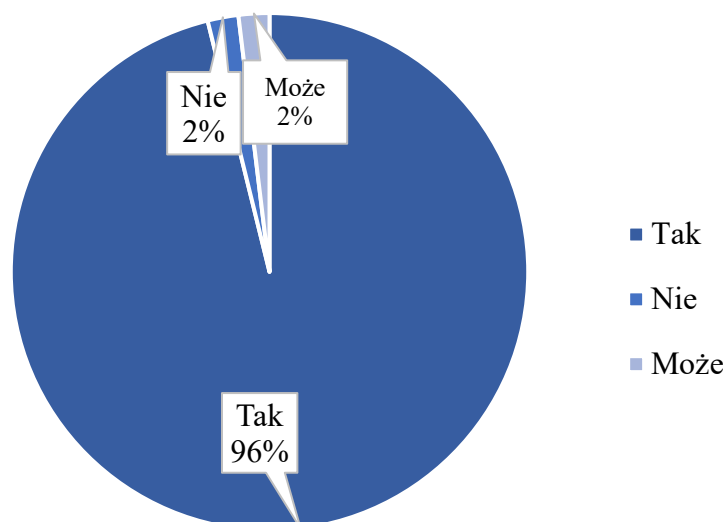
Porównując odpowiedzi respondentów na pytania o wpływ doświadczenia wymiany na dalsze życie studentów oraz jego przydatność w przyszłej karierze zawodowej, można zauważyć, że chociaż wpływ Erasmusa na życie prywatne i decyzje życiowe jest znaczący, to jeszcze bardziej dostrzegalna jest jego rola w budowaniu kompetencji i zwiększaniu szans na rynku pracy. Studenci wyraźnie postrzegają program Erasmus jako ważny element, który przekłada się na ich rozwój zawodowy i przyszłe możliwości kariery.

Rysunek 10. Wpływ udziału w programie Erasmus na życie zawodowe uczestników

Źródło: Opracowano na podstawie badania empirycznego.

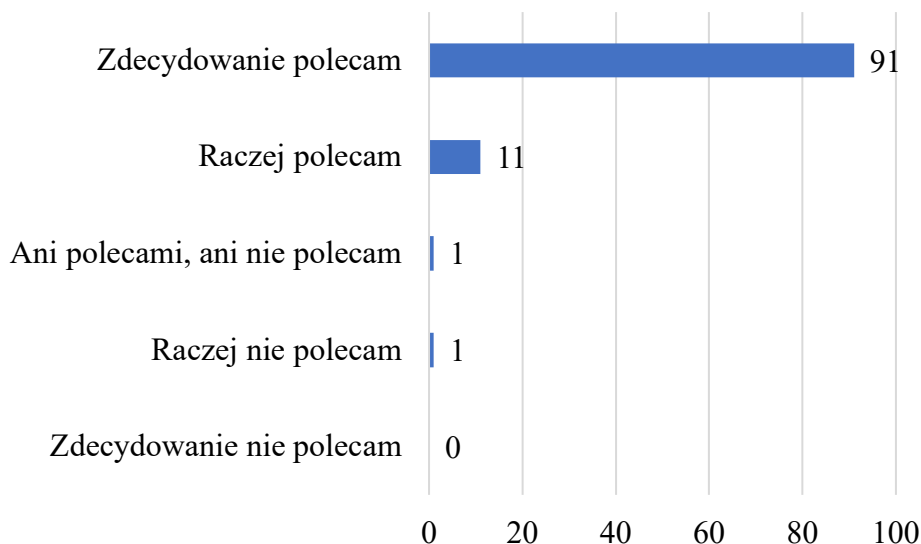
W dalszej części badania respondenci zostali zapytani, czy gdyby mogli cofnąć czas, ponownie zdecydowaliby się na udział w programie Erasmus. Odpowiedzi na to pytanie są jednoznaczne – aż 96% badanych odpowiedziało twierdząco. Tylko niewielki odsetek studentów (po 2%) zaznaczył odpowiedzi „nie” lub „może”. Tak wysoki poziom satysfakcji potwierdza, że dla zdecydowanej większości uczestników doświadczenie związane z mobilnością akademicką było niezwykle wartościowe i spełniło ich oczekiwania.

Rysunek 11. Chęć ponownego udziału w programie Erasmus

Źródło: Opracowano na podstawie badania empirycznego.

Na zakończenie uczestników poproszono o ocenę, na ile prawdopodobne jest, że poleciliby udział w programie Erasmus innym studentom. Odpowiedzi udzielano w oparciu o skalę Likerta.

Rysunek 12. Gotowość uczestników do rekomendacji programu Erasmus innym studentom

Źródło: Opracowano na podstawie badania empirycznego.

Wyniki są ponownie jednoznaczne – zdecydowana większość respondentów wskazała odpowiedź „zdecydowanie polecam”. Kolejna grupa studentów zaznaczyła odpowiedź „raczej polecam”, natomiast jedynie pojedyncze osoby wybrały postawy neutralne lub delikatnie negatywne. Żaden z respondentów nie wyraził zdecydowanego braku rekomendacji. Tak silne poparcie dla programu Erasmus potwierdza jego pozytywny wpływ na doświadczenia i rozwój studentów oraz pokazuje, że uczestnicy chętnie dzielą się tym doświadczeniem, zachęcając innych do skorzystania z podobnej szansy.

2. Studium przypadku – historia Petara Pitalo i powstania Vivalur

Inspirującym przykładem wpływu programu Erasmus na rozwój zawodowy i przedsiębiorczość młodych ludzi jest historia Petara Pitalo, założyciela firmy Vivalur, która specjalizuje się w łączeniu międzynarodowych studentów z chorwackimi przedsiębiorstwami działającymi w branży turystycznej⁵. Wywiad z Petarem został przeprowadzony online 19 marca 2025 r. i stanowi uzupełnienie badania ankietowego, pokazując, jak osobiste doświadczenia związane

⁵ Vivalur, oficjalna strona internetowa, <https://vivalur.com/> (dostęp: 21.03.2025).

z mobilnością akademicką mogą prowadzić do powstania innowacyjnych inicjatyw biznesowych. Początki drogi zawodowej Petara były związane z jego własnym udziałem w programie Erasmus podczas studiów licencjackich w Portugalii. Następnie kontynuował naukę na studiach magisterskich w Szwecji⁶, gdzie koszty życia przekroczyły jego oczekiwania i zmuszony był podjąć pracę w Laplandii. To właśnie tam, pracując jako „elf”, doświadczył wyjątkowej atmosfery współpracy i przyjaźni, tworzonej przez ludzi o podobnym, międzynarodowym doświadczeniu. Współpracownicy byli w większości byłymi uczestnikami Erasmusa lub osobami odbywającymi praktyki. To oni uświadomili mu, jak wielką wartością jest możliwość pracy w środowisku zróżnicowanym kulturowo. Kolejnym etapem jego drogi była ponowna wymiana z programem we Włoszech. Jednak to właśnie moment zakończenia edukacji stał się punktem zwrotnym. Poszukiwania odpowiednich praktyk zawodowych okazały się trudne, ponieważ brakowało ofert odpowiadających jego oczekiwaniom. Brak dostępnych możliwości zainspirował go do stworzenia własnego rozwiązania. Z ponad siedmioletnim doświadczeniem w sprzedaży usług turystycznych i silnymi kontaktami branżowymi w Chorwacji, Petar postanowił założyć firmę oferującą takie praktyki, jakich sam wcześniej poszukiwał. Początki były pełne wyzwań, ponieważ już w pierwszym tygodniu działalności na opublikowane ogłoszenie odpowiedziało 50 kandydatów. Potwierdziło to ogromne zapotrzebowanie na tego typu inicjatywy. Petar, pomimo braku wcześniejszego doświadczenia w zarządzaniu zespołem, podpisał umowy z pięcioma praktykantami, stawiając przed sobą i swoją firmą duże wyzwanie. Współpraca z lokalną firmą świadczącą usługi turystyczne, z którą był związany od lat, umożliwiła realizację pierwszych projektów, ale budowanie marki Vivalur od podstaw wymagało nauki, wytrwałości i elastyczności.

Obecnie Vivalur jest dynamicznie rozwijającą się firmą, która współpracowała już z ponad dziesięcioma przedsiębiorstwami i zapewniła możliwości praktyk ponad pięćdziesięciu studentom z różnych krajów. Oferowane przez firmę programy stażowe koncentrują się głównie na sprzedaży, tworzeniu treści marketingowych i obsłudze klienta. Co istotne, Vivalur dba nie tylko o aspekt zawodowy, lecz także o komfort życia swoich praktykantów. Mają oni zapewnione bezpieczne i sprawdzone zakwaterowanie oraz integrację poprzez wspólne wycieczki i aktywności. Petar podkreśla, że motorem jego działań była „*chęć dania szansy innym studentom na zdobycie doświadczenia, którego sam nie mógł znaleźć*”, co stanowi przykład przedsiębiorczości opartej na empatii i zrozumieniu potrzeb młodych ludzi. Program Erasmus miał ogromny wpływ na jego otwartość na różnorodność i umiejętność

⁶ Petar Pitalo, profil LinkedIn, <https://hr.linkedin.com/in/petar-pitalo?trk=org-employees> (dostęp: 21.03.2025).

funkcjonowania w międzynarodowym środowisku, co stało się fundamentem sukcesu firmy. Vivalur, które początkowo było jedynie pomysłem zrodzonym z osobistej frustracji brakiem ofert stażowych, dziś jest platformą umożliwiającą rozwój zawodowy dziesiątkom studentów rocznie. Firma nieustannie się rozwija, a jej założyciel planuje ekspansję poza Split, tworząc coraz większą sieć współpracy pomiędzy studentami i firmami.

Historia Petara Pitalo jest przykładem na to, jak doświadczenie Erasmus może inspirować nie tylko do rozwoju osobistego oraz zawodowego, ale również do budowania wartościowych projektów wpływających na życie innych młodych ludzi⁷.

3. Studium przypadku – historia Julii Korulczyk i tego jak jeden wyjazd może wpłynąć na życiowe plany

Kolejnym z wyjątkowych przykładów, jak program Erasmus potrafi wpłynąć na życie młodego człowieka, jest historia Julii Korulczyk, która zdecydowała się na wymianę w Ankarze. Jest to miejsce nietypowe dla większości studentów, którzy częściej z tureckich miast wybierają takie jak Izmir, Antalya czy Stambuł. Dla niej to właśnie Ankara stała się początkiem nowego etapu życia. Jej pierwszy kontakt z turecką kulturą był pełen ciepła i otwartości. Już pierwszego dnia, kiedy zagubiła się w centrum miasta, turecka para pomogła jej dotrzeć na odpowiedni przystanek, oferując wsparcie i życzliwość. Podobnie wyglądało jej doświadczenie na uniwersytecie, gdzie została od razu zaakceptowana przez lokalnych studentów, mimo że na większości zajęć była jedyną studentką Erasmus. Adaptacja nie sprawiła jej większych trudności, choć wyzwaniem była bariera językowa, szczególnie poza uczelnią, w urzędach czy codziennych sytuacjach. Pomogły jej w tym kursy języka tureckiego oferowane w ramach programu oraz pozytywne nastawienie lokalnej społeczności. *„Ludzie widzieli, że się staram i to doceniali – często kończyło się wspólnym korzystaniem z Google Translate”* – wspomina Julia. Największe wrażenie wywarła na niej jednak turecka otwartość i poczucie wspólnoty. *„Od pierwszych dni przyjazdu przyjaciele zapraszali mnie do swoich domów. Nie czułam się tam jak turystka, ale jak ktoś, kto naprawdę jest częścią ich życia”* – opowiada. To doświadczenie sprawiło, że zaczęła coraz bardziej interesować się historią, kulturą i społeczną różnorodnością Turcji, gdzie obok siebie żyją różne narodowości i tradycje. Pobyt w Ankarze stał się dla Julii czymś znacznie większym niż tylko wymianą akademicką. Po zakończeniu semestru postanowiła przedłużyć swój pobyt na kolejny, co tylko utwierdziło ją w przekonaniu, że chce związać swoją przyszłość właśnie z tym krajem. Obecnie planuje kontynuować tam

⁷ Wywiad własny z Petarem Pitalo, przeprowadzony dnia 19.03.2025, forma: wywiad online.

studia magisterskie na kierunku ekonomia lub międzynarodowe stosunki gospodarcze, wykorzystując fakt, że coraz więcej firm poszukuje specjalistów znających zarówno język polski, jak i turecki. Ważnym momentem emocjonalnym był dla niej powrót do Polski na przerwę międzysemestralną i tragiczne informacje o trzęsieniu ziemi, które dotknęło Turcję. „Widok zdjęć osób z mojej uczelni, które zginęły, bardzo mną wstrząsnął. To był moment, kiedy poczułam, że to miejsce naprawdę stało się częścią mnie” – mówi Julia.

Historia Julii pokazuje, że Erasmus może być nie tylko edukacyjną przygodą, ale także początkiem głębokiej fascynacji inną kulturą i impulsem do zmiany całego planu na życie. To przykład tego, jak poprzez otwartość i ciekawość można odnaleźć miejsce, które staje się drugim domem i jak chęć przełamania stereotypów może zmienić własną drogę zawodową i osobistą⁸.

Zakończenie

Przeprowadzone badanie oraz zaprezentowane studia przypadków jednoznacznie pokazują, że program Erasmus+ ma istotny wpływ na rozwój osobisty i zawodowy młodych ludzi. Uczestnictwo w wymianie sprzyja nie tylko zdobywaniu nowych kompetencji, takich jak niezależność, umiejętność komunikacji międzykulturowej czy elastyczność, ale także budowaniu postaw otwartości i tolerancji. Studenci wskazują, że doświadczenie Erasmusa zmienia ich perspektywę, wpływa na plany życiowe oraz zwiększa konkurencyjność na rynku pracy. Historie Petara Pitalo i Julii Korulczyk pokazują, że mobilność akademicka może być początkiem długofalowych zmian, prowadzących do budowania własnych projektów biznesowych lub wiązania kariery zawodowej z kulturą kraju, który odwiedzili. Pomimo wyzwań, takich jak bariery językowe czy adaptacja do nowego środowiska, większość uczestników ocenia swoje doświadczenia niezwykle pozytywnie i poleca udział w programie innym studentom. Wnioski płynące z badania potwierdzają, że Erasmus jest nie tylko ważnym elementem edukacji wyższej, lecz także realnie wpływa na przyszłość młodych ludzi, budującym ich pewność siebie, otwartość i gotowość do działania w międzynarodowym środowisku.

⁸ Wywiad własny z Julią Korulczyk, przeprowadzony dnia 22.03.2025, forma: wywiad online.

Bibliografia

1. Brandenburg U., Berghoff S., Taboadela O., *The Erasmus impact study: effects of mobility on the skills and employability of students and the internationalisation of higher education institutions*, Publications Office, 2014, <https://data.europa.eu/doi/10.2766/75468>.
2. *Cele i główne założenia programu Erasmus+*, <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/pl/programme-guide/part-a/priorities-of-the-erasmus-programme/objectives-features>.
3. *Historia, finansowanie i przyszłość programu Erasmus+*, <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/about-erasmus/history-funding-and-future?etrans=pl>.
4. *Nearly €5 billion under Erasmus+ to support learning abroad and cooperation in education, training, youth and sport in 2025*, https://luxembourg.representation.ec.europa.eu/actualites-et-evenements/actualites/nearly-eu5-billion-under-erasmus-support-learning-abroad-and-cooperation-education-training-youth-2024-11-19_en.
5. Petar Pitalo, profil LinkedIn, <https://hr.linkedin.com/in/petar-pitalo?trk=org-employees>.
6. Vivalur, oficjalna strona internetowa, <https://vivalur.com/>.
7. Wywiad własny z Julią Korulczyk, przeprowadzony dnia 22.03.2025, forma: wywiad online.
8. Wywiad własny z Petarem Pitalo, przeprowadzony dnia 19.03.2025, forma: wywiad online.